

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Патлатюка Сергія Олександровича на тему «Функціонування та розвиток систем операційного менеджменту аграрних підприємств», подано на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Актуальність теми дисертації та її зв'язок з науковою тематикою. В умовах розвитку та ринкової трансформації аграрного сектора України принципового значення набувають питання удосконалення форми і методів економічного регулювання виробництва, спрямованих на забезпечення продовольчої безпеки країни, створення умов для постійного нарощування виробництва аграрної продукції. Система менеджменту демонструє високу ефективність не лише тоді, коли менеджери підприємств, які приймають управлінські рішення та встановлюють форми контролю і працівники, які беруть на себе відповідальність за виконання рішень, діють злагоджено, але й тоді, коли між всіма операційними ланками підприємства існує зрозумілий і чіткий алгоритм взаємодії, що визначається інструментами операційного менеджменту. Відсутність такого механізму на операційному рівні управління знижує управлінську ефективність всієї системи менеджменту аграрного підприємства. Отже, це однозначно вказує на актуалізацію потреби в побудові та розвитку систем операційного менеджменту в управлінні діяльністю аграрних підприємств. Отже, дисертаційна робота Патлатюка С.О. є своєчасною і надзвичайно актуальною за обраною тематикою.

Поряд з цим, тема дисертації є складовою частиною комплексних науково-дослідних робіт «Механізми підвищення конкурентоспроможності, розвитку економічного та виробничо-технологічного потенціалу суб'єктів агропромислового виробництва» (номер державної реєстрації 0116U003477, 2016-2020 рр.), а внесок автора в її розробку полягає в обґрунтуванні теоретико-

методичних засад та практичних рекомендацій функціонування систем операційного менеджменту в менеджменті аграрних підприємств.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень.

Аналіз поданого до захисту наукового дослідження, автореферату та публікацій дисертанта дозволяють дійти висновку про наукову обґрунтованість і достовірність викладених автором результатів. Достовірність отриманих та викладених у дисертаційній роботі наукових результатів ґрунтується на використанні загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, залученні та аналітичному опрацюванні чинних нормативно-законодавчих актів, аналітичних і статистичних матеріалів періодичних, наукових та інтернет-видань, публікацій вітчизняних і зарубіжних авторів, матеріалів Державної служби статистики України з предмету дослідження. Об'єктом дослідження були визначені процеси управління операційними системами аграрних підприємств. Предметом дослідження обґрунтовані теоретико-методичні та прикладні аспекти операційного менеджменту в системі управління аграрних підприємств. Дисертантом чітко сформульована мета дослідження щодо обґрунтування теоретичних та методичних засад і практичних рекомендацій з побудови та функціонування систем операційного менеджменту аграрних підприємств. Отже, зміст дисертаційної роботи засвідчує спрямованість на досягнення визначеної мети, виконання поставлених завдань, аргументованість та доказовість отриманих висновків дослідження.

Наукова новизна, теоретична і практична значущість дисертації

Наукова новизна одержаних результатів дисертаційного дослідження полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних засад та розробці практичних рекомендацій з побудови, функціонування та розвитку систем операційного менеджменту в менеджменті аграрних підприємств і полягає у наступному:

- вперше обґрунтовано концептуальні засади формування та розвитку системи управління операційною діяльністю аграрних підприємств на основі ідентифікації зв'язків менеджменту операційної діяльності підприємства з

іншими напрямками та сферами управлінської активності;

- удосконалено методичний підхід до оцінки ефективності системи управління операційною діяльністю аграрного підприємства на основі синтезу інструментального, функціонального та процесного підходів;

- удосконалено типологію стратегій та процедури вибору стратегічних альтернатив та розробки і імплементації стратегічних планів розвитку операційної діяльності аграрного підприємства;

- удосконалено систему показників ідентифікації організаційно-управлінського та виробничо-технологічного рівня розвитку систем менеджменту аграрних підприємств;

- розвинуто теоретичні засади ідентифікації характеристик адаптивної системи операційного менеджменту аграрного підприємства, в основі яких лежить типологія стилів, методів та інструментів управління операційною діяльністю;

- набули подальшого розвитку теоретико-методичні засади стратегічного аналізу системи управління операційною діяльністю аграрного підприємства;

- виконана ідентифікація підходів стратегічного планування в менеджменті операційної діяльності аграрного підприємства;

- обґрунтовано прикладні засади управління ризиками в операційній діяльності аграрних підприємств.

Дисертаційна робота складається з трьох розділів, кожний з яких характеризується певним внеском у розвиток теорії та практики менеджменту аграрних підприємств. Слід відмітити наступні основні положення дисертації.

У першому розділі досліджено наукові засади операційного менеджменту процесів діяльності аграрних підприємств, обґрунтовано особливості застосування системного підходу до управління потенціалом аграрного підприємства на принципах операційного менеджменту, ідентифіковано стилі, методів та інструменти операційного менеджменту аграрних підприємств.

У другому розділі досліджено методичний інструментарій оцінки ефективності операційної діяльності аграрних підприємств, ідентифіковано тенденції функціонування систем операційного менеджменту, обґрунтовано методичні засади стратегічного аналізу операційної діяльності аграрних підприємств.

У третьому розділі запропоновано організаційно-економічний інструментарій стратегічного управління операційними системами аграрних підприємств, обґрунтовано механізми формування операційної стратегії аграрних підприємств, розроблено рекомендації з управління операціями з виробництва та реалізації продукції аграрних підприємств з урахуванням ризику.

Одержані автором результати дослідження з теорії та практики операційного менеджменту характеризують високий рівень вирішення проблемних питань. Вони доведені до впровадження у якості концептуальних і практичних розробок. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання їх при розробці державних і галузевих стратегічних програм розвитку аграрної сфери, у діяльності аграрних підприємств, у процесі підготовки фахівців-економістів.

Наукові результати, які мають прикладний характер, знайшли практичне застосування у діяльності аграрних підприємств, органів державного управління, та в навчальному процесі, що підтверджено відповідними документами.

Повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. Теоретичні і практичні результати дисертаційного дослідження, висновки і пропозиції автора відображено у 9 публікаціях, в т.ч. у 5 статтях у наукових фахових виданнях та одній статті у зарубіжному виданні. Загальний обсяг публікацій – 3,7 умовн. друк. арк., які всі належать особисто автору. Зміст автореферату повністю розкриває базові положення, висновки і пропозиції, що наведено в дослідженні. Характер видань і зміст наукових праць відповідають вимогам МОН України до дисертаційних робіт

на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Зазначене вище і детальне вивчення дисертації та наукових праць Патлатюка С.О. дозволяє зробити висновок, що результати дисертаційного дослідження оприлюднені належним чином до захисту дисертації.

Відповідність дисертації встановленим вимогам. Дисертаційна робота Патлатюка С.О. за своїм змістом, рівнем наукової новизни, систематизацією матеріалу, висновками та пропозиціями являє собою завершене та самостійно виконане наукове дослідження. Дисертація на тему виконана в межах визначених теми, мети і завдань. Зміст автореферату повністю ідентичний основним положенням дисертації. Дисертаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 189 сторінок, із них 172 сторінок основного тексту. Робота містить 27 таблиць та 36 рисунків. Список використаних джерел налічує 173 найменування і займає 16 сторінок. За своєю структурою наукова робота відповідає вимогам, що висуваються до кандидатських дисертацій.

Дискусійні положення та зауваження до роботи. Дисертаційна робота не позбавлена окремих недоліків та положень, які можуть скласти предмет дискусії:

1 У роботі подано поглиблений аналіз та генезис теорії операційного менеджменту. При цьому роботу значно підсилило б більш широке висвітлення авторського розуміння можливостей та причин розвитку систем операційного менеджменту в управлінні діяльністю аграрних підприємств (п.п. 1.1).

2. Автором запропоновано алгоритм створення і реалізації стратегій підприємства, відправним елементом яких виступає стратегічна діагностика (таблиця 1.2), про те у подальших дослідженнях вона не знайшла свого достатньо повного застосування.

3. У методичному та практичному плані в даній роботі недостатньо уваги приділяється структуризації операційних стратегій. Можливо, для кращого теоретичного обґрунтування, слід було навести вичерпний перелік

існуючих типів стратегій та розглянути більш широке коло факторів, що забезпечують ефективний розвиток операційного потенціалу аграрного підприємства.

4. Носіями об'єкту дослідження є аграрні підприємства, але нажалю автором не наведено оцінку показників життєвого циклу досліджуваних підприємств, оскільки даний фактор у значній мірі визначає рівень операційного їх потенціалу.

5. В роботі варто було б більш детально висвітлити засади та напрями формування інституціонального середовища розвитку вітчизняного аграрного бізнесу, що забезпечує оптимальний взаємозв'язок всіх видів менеджменту.

Вказані зауваження відображають власну наукову позицію опонента, не заперечують авторського бачення шляхів розв'язання поставлених завдань дослідження та не знижують позитивної оцінки роботи, в цілому.

Загальні висновки. Детальне ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи Патлатюка С.О. та автореферату, публікаціями автора дисертації дозволяє зробити наступний висновок: дисертація на тему «Функціонування та розвиток систем операційного менеджменту аграрних підприємств» і, відповідно, автореферат та опубліковані наукові роботи виконані на актуальну тему. Вони містять теоретичні та практичні розробки, які засвідчують, що отримані автором нові науково обґрунтовані результати в галузі управління підприємствами, вирішують актуальне наукове та практичне завдання побудови, формування та розвитку систем операційного менеджменту в управлінні діяльністю аграрних підприємств.

Враховуючи зазначене, а також актуальність, новизну, важливість одержаних автором наукових результатів, їх обґрунтованість і достовірність, практичну цінність сформульованих положень і висновків, дисертаційна робота Патлатюка С.О. на тему «Функціонування та розвиток систем операційного менеджменту аграрних підприємств», є завершеним і особисто виконаним науковим дослідженням, що характеризується науковою новизною і має практичну цінність. Усі положення наукової новизни дослідження, які

винесені на захист, необхідним чином відображено у дисертаційній роботі.

Обсяг друкованих праць та їх кількість відповідає діючим вимогам МОН України щодо публікацій основного змісту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. За своїм змістом, науковою новизною та оформленню робота відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», а її автор, Патлатюк Сергій Олександрович, заслуговує присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент:

доктор економічних наук, доцент
кафедри правоохоронної діяльності
та поліціїстици факультету V6
Харківського національного
університету внутрішніх справ

І.І. Сенчук